

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра культурології та хореографічного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 20__ р.

ПРОГРАМА

вбіркової навчальної дисципліни

МЕДІАФІЛОСОФІЯ

підготовки магістра

галузі знань 03 Гуманітарні науки

спеціальності 034 Культурологія

освітньої програми (спеціалізації) Культурологія

Програма навчальної дисципліни «МЕДІАФІЛОСОФІЯ» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, за освітньою програмою Культурологія

Розробники: Москвич О. Д., кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії та релігієзнавства СНУ імені Лесі Українки, Головей В. Ю., доктор філософських наук, професор кафедри культурології та хореографічного мистецтва.

Рецензент: Зайцев М. О., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та культурології Національного університету «Острозька академія»

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри культурології та хореографічного мистецтва

протокол № ____ від ____ . ____ . 201__ р.

Завідувач кафедри: _____ (проф. Головей В. Ю.)
(підпис)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету культури і мистецтв

протокол № ____ від ____ . ____ . 201__ р.

Голова науково-методичної комісії факультету культури і мистецтв _____ (Каленюк О. М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

протокол № ____ від ____ . ____ . 201__ р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки Спеціальність 034 Культурологія Освітня програма Культурологія Освітній ступінь - магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 6
ІНДЗ: немає		Семестри 11
		Лекції 24 год.
		Практичні (семінари) 24год.
		Самостійна робота 120 год.
		Консультації 12 год.
	Форма контролю: 11 екзамен	

заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Гуманітарні науки 03 Спеціальність 034 Культурологія Освітня програма Культурологія Освітній ступінь - магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 7
ІНДЗ: немає		Семестри 13
		Лекції 14 год.
		Семінарські 10 год.
		Самостійна робота 134 год.
		Консультації 22
	Форма контролю: екзамен 13 семестр	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма навчальної дисципліни «Медіафілософія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня магістра напряму 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є філософські концепції медіа в контексті сучасної культури.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Медіафілософія» базується на комплексі знань, отриманих студентами під час вивчення курсів «Медіакультура», «Філософія культури», «Антропологія медіа», «Теорія і практика масових комунікацій».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Поняття медіафілософії та її основні напрямки.
2. Філософські концепти медіареальності та медіакультури.

Метою викладання навчальної дисципліни «Медіафілософія» є формування у студентів розуміння сутності феномену сучасної медіареальності та її філософського осмислення.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Медіафілософія» є: прослідкувати значення і генезис поняття медіа; засвоїти понятійно-термінологічний апарат сучасних медіа-досліджень; вивчити основні наукові парадигми і методи медіафілософії; розкрити специфіку еволюції медіа та їх вплив на людину; розкрити структуру, сутність і зміст сучасної медіареальності; а також формування навичок аналітичних досліджень.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

По завершенню навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

інтегральні компетентності:

здатність розв'язувати складні методологічні проблеми, пов'язані із пізнанням структури та специфіки сучасної медіареальності;

розуміння змісту провідних концепцій сучасної медіафілософії;

засвоєння специфіки основних методів філософсько-культурологічного аналізу медіа;

загальні компетентності:

розуміння змісту провідних концепцій сучасної медіафілософії;

здатність мислити логічно та концептуально, здійснювати аналіз та синтез, формулювати несуперечливі гіпотези та висновки;

здатність продукувати нові ідеї, здійснювати інноваційний науковий пошук, виділяти перспективні проблеми і тенденції на основі аналізу інформації з різних джерел, проявляти креативність, здатність до системного, послідовного, цілісного мислення;

вміти застосовувати теоретичні знання на практиці;

фахові компетентності:

адекватне застосування провідних концепцій сучасної медіафілософії в дослідженні особливостей сучасної медіакультури;

знання основоположних методологічних підходів, понять, теорій і методів медіафілософії, необхідних для реалізації сучасних культурологічних досліджень;

виявляти специфічні особливості сучасної медіа реальності та розпізнавати негативні фактори медіазалежності.

Методи навчання:

У процесі вивчення дисципліни використовуються пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, дослідницький методи, метод проблемного вивчення матеріалу. 3

метою актуалізації на практиці здобутої теоретичної інформації та удосконалення методів навчання пропонується залучати студентів до інтерактивних форм проведення заняття, зокрема дискусій, дебатів, створення проблемних груп тощо, під час функціонування яких здійснюється можливість творчої реалізації студентів.

Технічні засоби навчання: ноутбук, проектор.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Медіафілософія як філософія сучасної медіареальності

Тема 1: Предмет, методи і завдання медіафілософії як науки

Становлення медіафілософії як науки. Основні підходи до трактування медіафілософії. Медіафілософія та медіатеорія. Медіафілософія як філософія культури епохи нових медіа. Медіафілософія та естетика. Предмет медіафілософії. Основні методи і завдання медіафілософії. Мова медіафілософії. Медіафілософія в Україні: стан та перспективи.

Тема 2. Поняття медіа: етимологія і сутність

Етимологія і семантика терміну медіа. Поняття медіа за М. Маклюеном. Проблема історичного (хронологічного) трактування медіа. Тлумачення медіа у медіафілософії В. Флюсера. Основні характеристики медіа.. Співвіднесенні понять медіа та ЗМІ і ЗМК (В. Савчук). Медіа та нові медіа.

Тема 3. Становлення сучасної медіареальності

Медіареальність як новий соціокультурний простір. Іконічний поворот в культурі. Медіареальність і технічний візуальний образ. Технічна відтворюваність образів (В. Беньямін). Медіальний поворот в культурі. Кореляція понять медіареальність та медіакультура. Медіареальність, віртуальна реальність, гіперреальність (Ж. Бодріяр): їх співвіднесення. Основні характеристики сучасної медіареальності.

Тема 4. Онтологія медіареальності

Онтологічний статус медіареальності. Трансформації просторово-часових координат. Медіальна конструкція простору. Перформативність медіареальності. Візуалізація та фрагментарність медіареальності. Динамічність інформаційного потоку. Деонтологізація сучасної медіареальності.

Тема 5. Феноменологія медіареальності

Медіальність як спосіб репрезентації та осягнення дійсності сучасного світу. Трансформація суб'єкт-об'єктних відносин. Медіасуб'єкт. Комунікація у медіареальності. Комунікант як суб'єкт комунікаційного процесу. Трансформація пам'яті в медіареальності. Становлення ідентичності в сучасній медіареальності.

Тема 6. Візуальна екологія та медіаекологія

Медіаекологія – Медіакритика – Медіаграмотність – Медіафілософія. Критичне мислення та шляхи його формування. Особливості національної медіаекології. Візуальна екологія медіапростору. Естетизація дійсності як феномен медіакультури. Візуальна екологія і медіамистецтво.

Тема 7. Філософія фотографії

Фотографія як перший образ технічного типу в культурі. Функції фотографії (С. Зонтаг). Вплив фотографії на культурні трансформації та становлення сучасної медіакультури. Діалектика об'єктивного та суб'єктивного у фотообразі. Хронотоп фотографічного

зображення. Традиційна та цифрова фотографія. Особливості сприйняття світлина. Фотографія і кіно.

Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

	Усьог о	Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Конс .	Сам. роб.	Контр. роб.
Змістовий модуль 1. Поняття медіафілософії та її основні напрямки.							
Тема 1. Предмет, методи і завдання медіафілософії	16	2	2		2	10	
Тема 2. Поняття медіа: етимологія і сутність.	15	2	2		1	10	
Тема 3. Медіакультурна типологія М. Маклюена.	15	2	2		1	10	
Тема 3. Філософські теорії інформаційного суспільства.	15	2	2		1	10	
Тема 4. Філософські концепти віртуальності.	15	2	2		1	10	
Тема 5. Медіакритична філософія П. Верільо, Ж. Бодріяра та С. Жижека	22	2	4		1	15	
Змістовий модуль 2. Філософські концепти медіареальності та медіакультури.							
Тема 6 Становлення сучасної медіа реальності та медіакультури	17	4	2		1	10	
Тема 7. Онтологія медіареальності	15	2	2		1	10	
Тема 8. Сучасна медіакультурна антропологія	15	2	2		1	10	
Тема 9. Проблеми візуальної екології та медіаекології	15	2	2		1	10	
Тама 10. Філософія фотографії	20	2	4		1	15	
Усього годин	180	24	24		12	120	

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, методи і завдання медіафілософії як науки. 1. Основні підходи до трактування медіафілософії. 2. Становлення медіафілософії як науки. 3. Основні методи і завдання медіафілософії. Мова медіафілософії. 4. Медіафілософія в Україні: стан та перспективи.	4
2	Тема 2. Поняття медіа: етимологія і сутність 1. Етимологія і семантика терміну медіа. Поняття медіа за М. Маклюеном.. 2. Проблема історичного (хронологічного) трактування медіа. 3. Тлумачення медіа у медіафілософії В. Флосера. 4. Співвіднесення понять медіа, ЗМІ та нові медіа.	4
3	Тема 3. Становлення сучасної медіареальності 1. Медіареальність як новий соціокультурний простір. 2. Технічна відтворюваність образів (В. Беньямін). Медіальний поворот в культурі.	4

	3. Медіареальність, віртуальна реальність, гіперреальність: співвіднесення категорій. 4. Основні характеристики сучасної медіареальності.	
4	Тема 4. Онтологія медіареальності 1. Онтологічний статус медіареальності. Трансформації просторово-часових координат. 2. Перформативність медіареальності. Візуалізація та фрагментарність медіареальності. 3. Динамічність інформаційного потоку. Деонтологізація сучасної медіареальності.	2
5	Тема 5. Феноменологія медіареальності 1. Медіальність як спосіб репрезентації та осягнення дійсності сучасного світу. 2. Трансформація суб'єкт-об'єктних відносин. Медіасуб'єкт. 3. Комунікація у медіареальності. Комунікант як суб'єкт комунікаційного процесу. 4. Конструювання пам'яті в медіареальності.	4
6	Тема 6. Візуальна екологія та медіаекологія 1. Медіаекологія – Медіакритика – Медіаграмотність – Медіафілософія. 2. Критичне мислення та шляхи його формування. 3. Особливості національної медіаекології. 4. Візуальна екологія медіапростору. 5. Естетизація дійсності як феномен медіакультури. 6. Візуальна екологія і медіамистецтво.	2
7	Тема 7. Філософія фотографії. 1. Фотографія як перший образ технічного типу в культурі. 2. Функції фотографії. 3. Діалектика об'єктивного та суб'єктивного у фотообразі. 4. Хронотоп фотографічного зображення. 5. Традиційна та цифрова фотографія. Особливості сприйняття світлина.	4
	Разом	24

5.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Медіафілософія та естетика	8
2	Медіафілософія та медіа теорія: спільне і відмінне	6
3	Проблема історичного (хронологічного) трактування медіа	8
4	Іконічний поворот в культурі	8
5	Медіареальність і технічний (дигітальний) візуальний образ	8
6	Співвіднесення понять медіареальність та медіакультура	6
7	Медіальна конструкція простору	8
8	Феноменологія сприйняття М. Мерло-Понті	8
9	Репрезентація власного образу у вимірі медіареальності	8
10	Вплив фотографії на культурні трансформації та становлення сучасного медіамистецтва	6
11	Медіаекологія та медіаосвіта в Україні	8

12	Візуальна екологія архітектурного простору	6
13	Шляхи підвищення медіаграмотності особистості	8
14	Онтологія фотографічного зображення	8
15	Феноменологія фотографії	8
16	Онтологія кіно (А. Базен)	8
	Разом	120

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРЕТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)							Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1							МКР 1	
Змістовий модуль 1								60
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
5	5	5	5	5	10	5		

Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Дисципліна складається з двох змістовних модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ. Розподіл балів між окремими модулями здійснюється в залежності від питомої ваги модуля в заліковому кредиті. Формою підсумкового контролю знань студентів є модульна контрольна робота (МКР). Кількість МКР відповідає кількості змістових модулів.

У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. Модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- опрацювання джерел з теми заняття; засвоєння понятійного апарату теми;
- уміння роботи узагальнення та висновки;
- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- вміння використовувати теоретичні знання на практиці;
- творчий підхід; активна участь в обговоренні теми.

Самостійної роботи:

- поглиблене вивчення джерел;
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;

- творчий підхід; самостійність мислення;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри.

Контрольних робіт:

- студент глибоко аналізує теоретичні питання, дає чіткі відповіді на них;
- студент логічно і послідовно викладає матеріал;
- студент обґрунтовує пропоновані підходи.

За результати роботи протягом семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою згідно Європейської шкали ECTS.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Таблиця 4

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алфьорова З. І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : моногр. / З. І Алфьорова. – Х. : ХДАК, 2008. – 268 с.
2. Антология медиафилософии / Редактор-составитель: В. В. Савчук. – Спб.: Издательство, 2013. – 339.
3. Бажак К. История фотографии. Возникновение изображения / К. Бажак ; [пер. с франц. А. Кавтаскина]. – М. : ООО «Изд-во АСТ», 2003. – 159 с.
4. Базен А. Что такое кино? : сб. ст. / А. Базен ; [пер. с франц.; под ред. И. Вайсфельда] – М. : Искусство, 1972. – 384 с.
5. Барабошина Н. В. К методологическому обоснованию понятия «хронотоп» / Н. В. Барабошина // ВЕСТНИК ОГУ №7 (143)/июль 2012. – С. 243–247.
6. Барт Р. Camera Lucida: комментарий к фотографии / Ролан Барт ; [пер.с фр. и послесловие М. Рыклина]. – М. : Ad marginem, 1997. – 542с.
7. Барт Р. Нулевая степень письма / Ролан Барт ; [пер. с фр.]. – М. : Акад. проект, 2008. – 431 с.
8. Барт Р. Смерть автора // Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Ролан Барт ; [пер. с фр., сост., общ. ред. и вступ. ст. Г. К. Косикова]. – М. : Прогресс, 1989. – С. 384–391.
9. Барт Р. Третий смысл : исследовательские заметки о нескольких фотограммах С. М. Эйзенштейна / Р. Барт // Строение фильма : некоторые проблемы анализа произведений

- экрана : сб. статей ; [пер. с фр., сост. К. Разлогов]. – М. : Радуга, 1984. – 279 с. – С. 176–187.
10. Барт Р. Фотографическое сообщение / Ролан Барт // Система моды. Статьи по семиотике культуры ; [пер. с фр.]. – М. : Издательство им. Сабашниковых, 2003. – С. 378–392.
 11. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / З. Бауман ; [пер. з англ. І. Андрущенко]. – К. : Вид. дім Києво-Могилянська академія, 2008. – 109 с.
 12. Беньямин В. Краткая история фотографии [Электронный ресурс] / В. Беньямин ; [пер. и прим. С.А. Ромашко] // Произведение искусства в эпоху его технической воспроизводимости. Избранные эссе. – М. : Медиум, 1996. С. 66–91. Режим доступа : <http://www.academyphotos.ru/library/benjaminskratrayaistoriya.pdf> (20.08.2010)
 13. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності / В. Беньямін ; [пер. з нім. Ю. Рибачук, Н. Лозинська]. // Вибране. – Л. : Літопис, 2002. – С. 53–97.
 14. Беньямін В. Щодо критики насильства : статті та есеї / Вальтер Беньямін ; [пер. з нім]. – К. : Грані-Т, 2012. – 312 с.
 15. Богомолов Ю. Как работает время в фотографии / Ю. Богомолов // Фотография: проблемы поэтики ; [сост. В. Стигнеев]. – М. : Изд-во ЛКИ, 2008. – С. 98–108.
 16. Бодрийяр Ж. В тени молчаливого большинства или конец социального / Ж. Бодрийяр ; [Пер. с фр. Н.В. Суслова]. – Екатеринбург : Изд-во Уральского ун-та, 2000. – 96 с.
 17. Бодрийяр Ж. Забыть Фуко / Ж. Бодрийяр ; [Пер. с франц. Д. Калугина]. – СПб. : Издательство «Владимир Даль», 2000. – 96 с.
 18. Бодрийяр Ж. Пароли. От фрагмента к фрагменту / Ж. Бодрийяр ; [пер. с франц. Н. Суслова] – Екатеринбург : У-Фактория, 2006. – 200 с.
 19. Бодрийяр Ж. Прозрачность зла / Ж. Бодрийяр ; [пер. с фр. Л. Любарская и Е. Марковская]. – М. : Добросвет, 2000. – 258 с.
 20. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть / Ж. Бодрийяр ; [пер. С. Н. Зенкина]. – М. : Добросвет, 2000. – 387 с.
 21. Бодрийяр Ж. Система вещей / Ж. Бодрийяр ; [пер. С. Н. Зенкина]. – М. : Рудомино, 2001. – 218 с.
 22. Бодрийяр Ж. Соблазн / Ж. Бодрийяр ; [пер. с фр. А. Гараджи]. – М.: Ad Marginem, 2000. – 318с.
 23. Бодрийяр Ж. Фотография, или письмо света / Ж. Бодрийяр; [пер. с англ. А. Корбута] ; [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://dironweb.com/klinamen/dunaev1a.html> (20.08.2010)
 24. Бодрийяр Ж. Симулякри і симуляція / Ж. Бодрийяр; [пер. з фр. В. Ховхун] – К. : Основи, 2004. – 230 с.
 25. Визинг Л. Шесть ответов на вопрос “Что такое медиафилософия?” / Л. Визинг // Вестник Ленинградского государственного университета им. А.С. Пушкина. Сер. Философия, № 3 (Том 2). – С-Пб., 2010. – С. 189–193.
 26. Визуальная экология: формирование дисциплины: Коллективная монография / Под ред. В. В. Савчука. — СПб.: Издательство РХГА, 2016. — 531 с.
 27. Вирилио П. Информационная бомба. Стратегия обмана / П. Вирилио ; [пер. с фр. И. Окуневой] – М. : ИТДГК Гнозис, 2002. – 192 с.
 28. Вирильо П. Машина зрения / П. Вирильо ; [пер. с фр.]. – СПб. : Наука, 2004. – 140 с.

29. Гавришина О. Империя света: фотография как визуальная практика эпохи «современности» / О.В. Гавришина. – М. : Новое литературное обозрение, 2011. – 192 с.
30. Головей В. Ю. Проблема “кінця мистецтва” в контексті сучасної культури / В. Ю. Головей ; [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pgk.npu.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id
31. Гурьева М. М. Память и повседневная фотография / М. Гурьева // Метафизические исследования. Выпуск 214. Дагерротип. Периодическое издание. Альманах Лаборатории Метафизических Исследований при философском факультете Санкт-Петербургского государственного университета. – СПб. : Изд-во С.-Петербур. философского общества, 2010. – С. 85–92.
32. Делёз Ж. Кино: Кино 1. Образ-движения; Кино 2. Образ-время / Ж. Делёз ; [пер. с фр. Б. Скуратова]. – М. : Ad Marginem, 2004. – 622 с.
33. Журба М. А. Девіртуалізація віртуального: на вершині падіння : монографія / М. А. Журба – Луганськ : Вид-во Ноулідж, 2013. – 349 с.
34. Зонтаг С. Про фотографію / С. Зонтаг ; [пер. з англ. П. Таращук]. – К. : Основи, 2002. – 189 с.
35. Зражевська Н. І. Медіаконтроль як складова сучасної української медіа культури / Н. І. Зражевська. // Світ соціальних комунікацій : наук. журн. ; [гол. ред. О. М. Холод]. – Т. 8. – К. : КиМУ, ДонНУ, 2012. – С. 13-16.
36. Каган М. Функционирование фотографии в современной культуре / М. Каган // Советское фото, 1982. – № 4. – С. 31–33.
37. Кемпер Оптические медиа.
38. Колесникова Д. А. Экология восприятия / Д. А. Колесникова // Медиафилософия VIII. Медиафилософия : междисциплинарное поле исследований ; [под. ред. В. В. Савчука]. – СПб. : Изд-во Санкт-Петербургского философского общества, 2012. – С. 155–165.
39. Маклюэн М. Галактика Гуттенберга / М. Маклюэн. – Киев : Ника-центр, 2004. – 432 с.
40. Маклюэн М. Понимание медиа: внешние расширение человека / М. Маклюэн ; [пер с англ В. Николаева]. – М. : Канон-Пресс-Ц, 2003. – 464с.
41. Медиафилософия III. Фотография ; [под ред. В.В. Савчука, М.А. Степанова] – СПб. : Санкт-Петербургское Философское общество, 2009. – 255 с.
42. Мерло-Понти М. В защиту философии : Сборник / Морис Мерло-Понти ; [Пер. с фр., послесл. И. С. Вдовиной]. – М. : Изд-во гуманитарной литературы, 1996. – 248 с.
43. Мерло-Понти М. Знаки / Морис Мерло-Понти ; [Пер. с фр., примеч. и послесл. И. С. Вдовиной]. – М. : Искусство, 2001. – 428 с.
44. Мерло-Понти М. Око и дух / М. Мерло-Понти ; [Пер. с фр. А.В. Густыря]. – М. : Искусство, 1992. – 63 с.
45. Мерло-Понти М. Феноменология восприятия / М. Мерло-Понти ; [Пер. с фр. под. ред. Вдовиной И.С., Фокина С.Л.] – С-Пб. : Ювента, Наука, 1999. – 603 с.
46. Мерло-Понті М. Видиме й невидиме: з робочими нотатками ; [Пер. з фр. Є. Марічев; упоряд., авт. передмови та післямови К. Лефор]. – Київ : Видавничий дім КМ Академія, 2003.– 268 с.
47. Мерш Д. Мета / Диа. Два различных подходы к медиальному / Дитер Мерш // Медиафилософия VIII. Медиафилософия : междисциплинарное поле исследований ;

- [Под ред. В. В. Савчука]. – СПб. : Изд-во Санкт-Петербургского философского общества, 2012. – С. 7–24.
48. Москвич О.Д. Феноменологія сучасної медіареальності: експлікація понять Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки Серія: Філософські науки. – Луцьк, 2014. – № 18 (295) –С. 68-73
 49. Москвич О. Д. Медіа-реальність як сучасний соціокультурний простір Соціологічні студії : наук.-практ. журн. / уклад. Л.Й. Кондратик, С. А.Сальнікова. - Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. - №2 (5). - С. 52-56.
 50. Москвич О. Д. Специфіка сприйняття фотографії в контексті сучасної медіареальності: культурологічний аспект / О. Д. Москвич // Наук. часоп. Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 7 : Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – Вип. 27 (40). – С. 57–64.
 51. Потятиник Б. В. Медіа : ключі до розуміння / Б. В. Потятиник. – Л. : ПАІС, 2004. – 312 с.
 52. Савчук В. Медиафилософия: формирование дисциплины / В. Савчук // Медиафилософия. Основные проблемы и понятия. / Под. ред. Савчук В. В. – СПб. : Изд-во Санкт-Петербургского философского общества, 2008. – С. 7–39.
 53. Савчук В. Философия фотографии / В. Савчук. – СПб. : Издательство Санкт-Петербургского университета, 2005. – 256 с.
 54. Уваров М. С. Фотография и кино / М. Уваров // Метафизические исследования. Выпуск 214. Дагерротип. Периодическое издание. Альманах Лаборатории Метафизических Исследований при философском факультете Санкт-Петербургского государственного университета. – СПб. : Изд-во С.-Петерб. философского общества, 2010. – С. 26–33.
 55. Флюссер В. За философию фотографии / В. Флюссер ; [Пер. с нем. Г. Хайдаровой] – СПб. : Изд-во С.-Петерб. ун-та, 2008. – 146 с.
 56. Чміль Г. П. Екранна культура: плюральність проявів / Г. П. Чміль. – Харків : Крук, 2003. – 336 с.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет і завдання медіафілософії.
2. Етимологія і семантика поняття «медіа».
3. Поняття медіа за М. Маклюеном.
4. Проблема історичного (хронологічного) трактування медіа.
5. Тлумачення медіа у медіафілософії В. Флюсера.
6. Основні напрями сучасної медіафілософії.
7. Медіа та нові медіа: спільне і відмінне.
8. Становлення медіафілософії як науки.
9. Медіафілософія в Україні: стан та перспективи.
10. Медіакультурна типологія М. Маклюена.
11. Філософські теорії інформаційного суспільства.
12. Філософські концепти віртуальності.
13. Медіакритична філософія Ж. Бодрієра.
14. Медіа-теоретичні концепти С. Жижека в роботі «Нестерпна замкнутість буття».

15. Критичний аналіз медіа-технологій в книзі П. Верільо «Машина зору».
16. Аналіз становлення оптичних медіа у філософській теорії Ф. Кітлера.
17. Поняття медіакультури та медіареальності.
18. Медіареальність як новий соціокультурний простір.
19. Іконічний поворот в культурі.
20. Технічна відтворюваність образів (В. Беньямін).
21. Медіареальність, віртуальна реальність, гіперреальність: співвіднесення понять.
22. Онтологічний статус медіареальності.
23. Перформативність медіареальності.
24. Візуалізація та фрагментарність медіареальності.
25. Комунікація у медіареальності.
26. Пам'ять в медіареальності.
27. Медіакритичне мислення та шляхи його формування.
28. Актуальні проблеми медіаекології.
29. Естетизація дійсності як феномен медіакультури.
30. Візуальна екологія і медіамистецтво.
31. Функції фотографії.
32. Діалектика об'єктивного та суб'єктивного у фотообразі.
33. Хронотоп фотографічного зображення.
34. Традиційна та цифрова фотографія.
35. Специфіка сприйняття світлин.
36. Медіаосвіта та шляхи підвищення рівня медіаграмотності особистості.